

TDK dolgozat, Művészeti szekció

M e n e d é k

BME Építészmérnöki Kar Urbanisztika Tanszék:

Szerző:
Kun Kristóf

Konzulens:
Hory Gergely

Budapest, 2021.

Az idei TDK-dolgozatom témájául a Váratlan téri történeteket választottam. Ezen belül a Menedék című kisfilmmel az emberek városi környezetre való támaszkodását mutatom be, melyben azt vizsgálom, hogy milyen városépítészeti szituációkat használnak időszakosan megpihenésre.

Alapvető emberi szükséglet, hogy legyen valami a fejünk felett, vagy valamilyen közeg ahol kényelmesen érezzük magunkat, hiszen időről időre ki vagyunk téve az időjárás és az élet viszonyosságainak, legyen az a tűző napfény, erős szél vagy hirtelen leszakadó eső, vagy a munkahelyek pörgése, stresszhelyzetek a mindennapokban amelyből megpróbálunk kiszakadni, menedéket keresni ideiglenesen.

Megfigyelhetünk olyan téri megoldásokat, épületeket, amik eleve védő funkciót hivatottak ellátni, például a buszmegállók, kapualjak, terasztetők; s olyanokat is, amelyek spontán alakulnak a kezünkben óvó eszközökké: például ilyen az esős időben a fejünk fölé tartott újság vagy nejlonzacskó. Igyekszem azokat a jeleneteket megfogni a mindennapokból, amiket a hétköznapi rohanásban már nem is veszünk észre: a szerelmespárt elvonulva egy kapualjban, hajléktalan embertársaink átmeneti meghúzódnási helyeit, az eső elől menedéket kereső emberek megoldásait. Minden embernek megvan a maga története, melynek része az is, ahogyan a körülötte lévő teret használja. Remélem a filmem nem csak érdekes szituációkba, hanem az emberi életekbe is betekintést enged, s segít jobban megismerni társadalmunk egy-egy szeletét.

Alapvetés

Az emberek a mindennapokban általában az otthonukon kívül járnak kelnek, dolgoznak, bevásárolnak, folyamatos mozgásban vannak. Ebből a monoton mindennapi nyüzsgésből mindenki megpróbál így vagy úgy menekülni. Amikor ez sikerül, akkor a városon belül ez általában csak pár perces kis pihenőket jelent, mely emberenként változó helyen és változó módon történhet meg. Míg egyesek cigarettaszünetet tartanak, mások csak leülnek pár percre, de valamilyen módon mindenki megtalálja a városi környezetben is a mindennapi menedéket.

A helyszín

Budapesten rengeteg az étellel teli tér. Az egész város éjel-nappal dübörög. Szórakozó és munkahelyek tömkelege, melyeket összeköt a zsúfolásig telt tömegközlekedés. Ebben a városi miliőben központi szerepet tölt be a vásárlás és a turizmus. A budapesti Nagy Vásárcsarnok a Fővám tér olvasztótégelye. Mindenféle ember megfordul itt, számos igény és szolgáltatás keveredik. Egy igazi nyüzsgő hangyaboly érzetét kelti. Ebben a forgatagban kerestem azokat a tereket ahol az emberek el tudnak picit vonulni, menedékre lelni a forgatagban. A dolgozatomban pedig igyekeztem a tér adta lehetőségeket kihasználó emberek történeteit elképzelni, kontextusba helyezni.

Nem kellett sokáig keresgélnem, ugyanis a vásárcsarnok főbejáratának boltívei tökéletes helyszínt adtak apró történetek megfigyelésére.

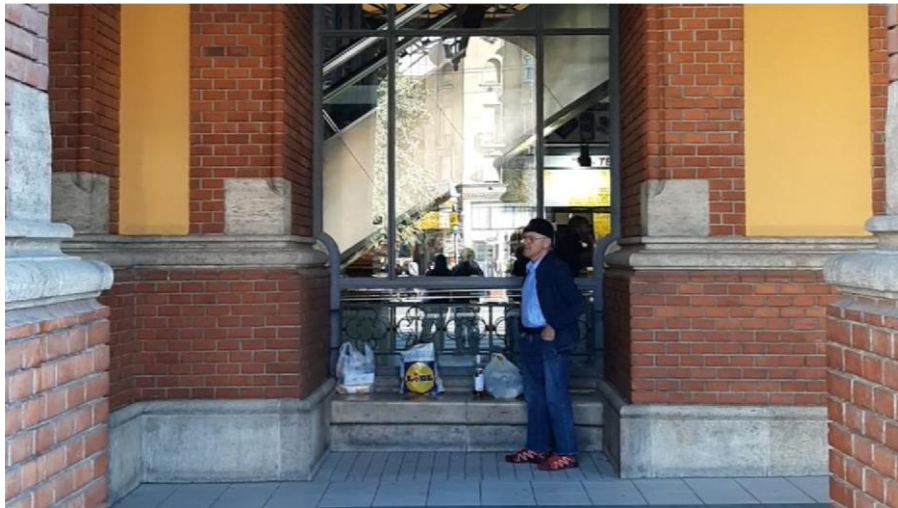
Kívül a csarnok bejáratán megfigyelhetjük, hogy az ideiglenes terelőbólyák milyen módon látják el egy egyszerű pad funkcióját.

Rengeteg tárgy és épített környezet nyer új értelmet csupán attól, hogy máshogy használják az emberek. Egy ülőhely, amin nap közben megpihenhetünk, lehet bármi, ami magasabb a talajszintnél.

A megpihenés mellett az ideiglenes rakodó terület a nagy bevásárlás utáni hazaút előtti erőgyűjtés, gondolkodás helye is. Naponta többször is látni, ahogy idős nénik és bácsik rendszeresen megpihennek ezekben a terekben, sokszor hosszas beszélgetésbe elegyedve, máskor csak pár perc pihenésre.

A tér ami elhanyagoltnak és koszosnak látszik, sokszor fel sem tűnik milyen értékekkel, milyen történetekkel bír.

Legyen kicsi vagy nagy, férfi vagy nő, idős vagy fiatal, ember vagy állat, de valamilyen élet mindig betölti a teret. A várakozás sokszor jelenik meg bevásárló csarnokok, boltok környékén.

Egy hosszú munkanap közepén a fáradt gőz kiengedésére mindenkinek szüksége van valamilyen formában.

Pár falat egy sarokba húzódva, unalmas, de őszinte életérzést sugall. A szükségletek kielégítésének is meg lehet találni a terét.

Tuladonképpen a Vásárcsarnok boltívei alatt kialakuló terek apró színpadokká válnak a mindennapokban, elhatárolt egymás mellett létező valós történések, mindegyik más mesél. Egy közös azonban van bennük. A megtelepedés, a megállás, a kiszakadás az adott rutinból.

Érdekes, hogy minden színpadon más-más téri történet alakul ki. Ha az egyik színpad egy szereplője távozik, a következő aki ugyan azon a helyen telepedik le, biztos, hogy teljesen más színdarabot fog eljátszani. Természetesen vannak átfedések, de ahogy minden ember, úgy minden kis történet különbözik.

Az egész jelenség szépsége annak a mindennapiságában és egyszerűségében keresendő. Ha meg tudunk állni egy pillanatra és megfigyelni ezeket az elvonuló pillanatokat, illetve egy picit belegondolni az adott illető helyzetébe, akkor jobban megérthetjük, mit is jelent egy átlagos tér a mindennapi emberek számára.

Természetesen ezek nem csak magányos farkasok vagy szomorú, életunt nyugdíjasok lehetnek, a fiatal kiránduló párok és családok is megpihennek olykor, egy-egy beugróban, a fal mentén, kialakulnak meghitt és a maga egyszerű módján romantikus pillanatok is.

Az egész dolgozat és videó is a valóság nyers ábrázolásáról szól.

Valamint az elvonulásról, hogy mennyire a mindennapjaink részét képezi, és hogy milyen egyszerű helyzetekben találunk menedéket.

2021.11.01.